

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 25Co/125/2017
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2616202376
Dátum vydania rozhodnutia: 19. 09. 2018
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Martina Valentová
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2018:2616202376.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedníčky senátu: JUDr. Martina Valentová a sudkýň: JUDr. Ľubica Spálová a Mgr. Lucia Mizerová, v právnej veci žalobcu: K. E., nar. XX.X.XXXX, adresa H., J. XXXX/XX, zastúpený advokátom: JUDr. Peter Schmidl, so sídlom Malacky, Záhorácka 11/A, proti žalovanej: S. E., nar. XX.X.XXXX, adresa P., G. XXX, zastúpená spoločnosťou: BARKOCI law firm, s.r.o., so sídlom Bratislava - Staré Mesto, Námestie slobody 28, IČO: 47 247 916, o zaplatenie 11.184,51 Eur, na odvolanie žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Senica č.k. 3C/83/2016-147 zo dňa 15.12.2016 v spojení s opravným uznesením č.k. 3C/83/2016-161 zo dňa 1.2.2017 - v jeho zamietajúcej časti včítane závislého výroku o trovách konania, takto

rozhodol:

Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v spojení s opravným uznesením v napadnutej zamietajúcej časti o uloženie povinnosti žalovanej zaplatiť žalobcovi 7.496,31 Eur a v časti o náhrade trov konania r u š í a vec mu v r a c i a na ďalšie konanie a nové rozhodnutie a v ostatnej zamietajúcej časti p o t v r d z u j e .

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie uložil žalovanej povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 114,78 Eur a to do 3 dní od právoplatnosti rozsudku, konanie o zaplatenie sumy 82,50 Eur zastavil, vo zvyšku žalobu zamietol a žalovanej priznal náhradu trov konania v rozsahu 98 %.

2. Rozhodnutie súd prvej inštancie odôvodnil právne aplikáciou § 100 ods. 1, 2, § 101, § 107 ods. 1, 2, § 123, § 137 ods. 1, § 139 ods. 1, § 149 ods. 4, § 451 ods. 1, 2, § 454, § 511 ods. 1 až 3, § 580 Občianskeho zákonníka (ďalej aj OZ), § 77 ods. 1, 2, 7 zákona č. 582/2004 Z.z. o miestnych daniach a miestnom poplatku (stav k 21.12.2015).

3. Súd prvej inštancie vykonaným dokazovaním mal za preukázané, že k vyporiadaniu bezpodielového spoluvlastníctva strán sporu ako bývalých manželov došlo zo zákona v zmysle § 149 ods. 4 Občianskeho zákonníka. Obe strany mali odlišný právny názor ohľadne posúdenia ich dlhu voči ŠFRB, ktorý vznikol za trvania manželstva, a ktorý bol vyporiadany podľa uvedeného zákonného ustanovenia. Právny názor strán vyplýval z rôzneho výkladu § 149 ods. 4 Občianskeho zákonníka vo vzťahu k uvedenému dlhu, keď žalobca považoval dlh vyporiadany tak, že každej zo strán pripadol podiel jednej polovice dlhu a žalovaná mala za to, že tak ako u ostatných hnutel'nych vecí aj dlh viažúci sa k nehnuteľnosti pripadol žalobcovi, ktorý nehnuteľnosť užíva pre svoju potrebu a potrebu svojej rodiny. Súd danú právnu problematiku taktiež posúdil podľa § 149 ods. 4 Občianskeho zákonníka, a to podľa druhej a tretej vety uvedeného ustanovenia. Súd teda spoločný dlh strán voči ŠFRB posúdil ako majetkové právo, o ktorom pri vyporiadani z zákona platí, že je v podielovom spoluvlastníctve a že podiely oboch spoluvlastníkov sú rovnaké. Obe strany sa tak uplynutím troch rokov od právoplatnosti rozhodnutia o rozvode manželstva stali dlžníkmi predmetného dlhu voči ŠFRB tak, že podiel každej zo strán bola

jedna polovica. Uvedený právny názor o tom, že dlh možno považovať za majetkové právo vyplýva aj z komentára k ustanoveniu § 149 Občianskeho zákonníka uverejnenom k Občianskemu zákonníka I. diel od autora Jaromíra Svobodu a kol. vydavateľstvom Eurounion, s.r.o. Bratislava. Na základe uvedeného je zrejmé, že nemožno použiť ustanovenie § 511 ods. 3 Občianskeho zákonníka, nakoľko dlh voči ŠFRB bol v čase jeho splnenia žalobcom už vyporiadaný, strany neboli za záväzok zodpovedné spoločne a nerozdielne, preto súd posúdil plnenie žalobcu za žalovanú v zmysle § 454 Občianskeho zákonníka ako bezdôvodné obohatenie, nakoľko sa žalovaná konaním žalobcu bezdôvodne obohatila, pretože žalobca, ktorý uhradil aj jej dlh vo veľkosti jednej polovice, plnil za žalovanú, ktorá podľa práva mala plniť sama. Vzhľadom na vznesenú námietku premlčania dlhu súd nemohol v tejto časti žalobe vyhovieť, nakoľko uplynula zákonná dvojnásobná lehota na podanie žaloby od doby, kedy sa žalobca dozvedel o bezdôvodnom obohatení a kto sa na jeho úkor obohatil, čo bolo dňom vyplatenia dlhu len žalobcom dňom 29.4.2013, pričom žaloba bola na súd podaná až 7.4.2016. Súd námietku premlčania dlhu nepovažuje v rozpore s dobrými mravmi vzhľadom na okolnosti prípadu, v danom spore sa nejedná ani o postavenie strán požívajúcich ochranu súdu ako to je napr. v spotrebiteľských sporoch. Hmotnoprávnu námietku premlčania súd nepovažoval za nepodanú včas, nakoľko s právnym posúdením veci boli strany oboznámené až na pojednávaní, tiež v zmysle § 154 CSP prostriedky procesnej obrany možno uplatniť až do vyhlásenia uznesenia, ktorým sa dokazovanie končí.

4. Súd prvej inštancie ďalej podľa žalovanej jej vzájomnú žalobu v zmysle ustanovení CSP nepovažoval za vzájomnú žalobu, nakoľko ňou žalovaná nežiadala viac ako bola žalovaná suma, preto súd nerozhodoval o tomto návrhu žalovanej, ale posúdil ho len ako písomné vyjadrenie. Tiež súd neprihliadol na vznesenú námietku započítania, nakoľko možno započítať len pohľadávky, ktoré sú v čase ich stretnutia splatné. V danom prípade nemožno považovať nárok žalovanej v zmysle § 137 Občianskeho zákonníka na náhradu za užívanie nehnuteľnosti aj v časti spoluvlastníckeho podielu žalovanej výlučne žalobcom za preukázaný a teda splatný. Bolo by predmetom samostatného konania preukázanie dôvodnosti takéhoto nároku už i vzhľadom na skutočnosť, že žalobca žalovanej v užívaní nehnuteľnosti nebránil. Žalobca podaním doručeným súdu dňa 5.12.2016 navrhol rozšírenie žaloby zo sumy 7.496,31 Eur na sumu 10.830,45 Eur. Svoj návrh odôvodnil tým, že na vyrovnanie pohľadávky voči ŠFRB si zobral dňa 20.12.2012 úver od N. N. a.s. na sumu vo výške 10.000,- Eur, pričom túto sumu v celom rozsahu použil na splnenie záväzku ŠFRB a zostatok pohľadávky 4.597,57 Eur zaplatil z vlastných ušetrených prostriedkov. Od žalovanej tak žiadal polovicu z celkovej sumy, ktorý musel vynaložiť na zaplatenie spoločného dlhu. Po právnej stránke ale nový nárok vôbec nezdôvodnil. Až v záverečnej reči právny zástupca žalobcu uviedol, že ak žalobcom uplatnená pohľadávka nemôže byť uplatnená titulom nevyrovnanej pohľadávky zo zaniknutého BSM, môže byť tým pádom uplatnená v zmysle § 139 ods. 1 OZ, z ktorého vyplýva, že z právnych úkonov týkajúcich sa spoločnej veci sú oprávnení a povinní všetci spoluvlastníci spoločne a nerozdielne, pričom navrhol priznať žalobcovi plnenie z tohto titulu. K tomuto treba uviesť, že nový úver od N. N. už nepatrí do bezpodielového spoluvlastníctva manželov a nevzťahoval sa na režim vyporiadania v zmysle Občianskeho zákonníka, tiež uplatňovanie si nároku v zmysle § 139 ods. 1 OZ právne neodôvodňuje povinnosť žalovanej podieľať sa na výlučnom dlhu žalobcu, ide tak zo strany právneho zástupcu žalobcu o príliš široký výklad predmetného ustanovenia. Podľa názoru súdu by prichádzalo do úvahy posudzovanie prípadnej škody na strane žalobcu, ktorý si musel zobrať úver spolu s úrokmi, aby zaplatil aj dlh žalovanej. V tomto prípade by však bolo vecou žalobcu uniesť dôkazné bremeno ohľadom všetkých zákonných podmienok pre vznik škody a zodpovednosť za ňu. Žalobu súd v tejto časti z podrobne vyššie uvedených dôvodov zamietol.

5. Súd prvej inštancie ďalej uviedol, že žalobca ešte pred prvým pojednávaním zobral žalobu späť v časti sumy 82,50 Eur, súd preto konanie v tejto časti zastavil. Žaloba bola vzatá späť v časti nároku za náklady žalobcu na domovú daň za roky 2013 až 2016 vrátane a uplatnený nárok za poplatok za komunálny odpad za rok 2016. Predmetom sporu tak zostal nárok žalobcu na zaplatenie úhrad na poistenie domu proti živelným pohromám za roky 2013, 2014 a 2015, ako aj žalobcom zaplatené poplatky za komunálny odpad za roky 2014 a 2015. Voči týmto nárokom zo strany žalovanej nebola vznesená námietka premlčania. Súd mal za to, že nárok žalobcu na zaplatenie polovice úhrad na poistenie domu proti živelným pohromám je dôvodný. Žalobca v tomto smere uniesol dôkazné bremeno, keď predložil príslušnú zmluvu s poisťovňou W. a doklady o zaplatení poistného. Súd má za to, že predmetom poistenia je ochrana majetku aj žalovanej, kedy sa poistenie vzťahuje na celý dom, teda aj spoluvlastnícky podiel žalovanej. Na strane žalovanej tak prišlo k bezdôvodnému obohateniu v zmysle § 454 Občianskeho zákonníka. Čo sa týka nároku žalobcu v časti ním uhradeného poplatku za komunálny odpad za roky 2014 a 2015, tento súd považoval za nedôvodný, a preto ho v tejto časti zamietol. Žalobca

neuniesol dôkazné bremeno, keď súdu nedoložil rozhodnutie Obce H., z ktorého by jasne vyplývalo, že pri platení komunálneho odpadu plnil povinnosť aj za žalovaných. Z predloženého VZN Obce H. č. 2/2016 o odpadoch takáto povinnosť nevyplýva. Kto je povinný platiť za komunálny odpad je upravené v § 77 ods. 2 písm. a) zákona 582/2004 Z.z. - o miestnych daniach a miestnom poplatku za komunálne odpady, pričom je to najmä fyzická osoba, ktorá má v obci trvalý pobyt alebo prechodný pobyt alebo ktorá je na území obce oprávnená užívať alebo užíva byt. Žalobca pritom sám uviedol, že žalovaná opustila spoločnú domácnosť, a preto mal na danú situáciu reagovať a obci danú zmenu nahlásiť, čomu by zodpovedalo aj príslušné rozhodnutie obce o povinnosti platiť poplatok za komunálny odpad pre príslušný počet osôb žalobcovej domácnosti. Z písomného vyjadrenia k odporu žalobcu vyplýva, že v spoločnej domácnosti nežije sám, uvádza, že žije s deťmi, pričom nie je zrejmy počet a či v platbe za komunálny odpad nie je zahrnutá platba aj za deti žalobcu. Žalobný nárok je v podstate v tejto časti nepreskúmateľný a žalobca o tomto uplatnenom nároku neuniesol dôkazné bremeno. Záverom treba ešte uviesť, že súd zamietol doplnenie dokazovania výsluchom strán, nakoľko ich výpovede považoval za nadbytočné, skutkové tvrdenia strán neboli sporné, bolo sporné právne posúdenie veci, ku ktorému by sa strany vzhľadom na to, že sú právne zastúpené vo výpovedi zrejme nevedeli vyjadriť. Súd sa v odôvodnení rozsudku zaoberal tými najpodstatnejšími tvrdeniami a právnymi názormi oboch strán v predmetnom spore. Na základe uvedených skutočností a právneho posúdenia veci súd rozhodol tak ako je uvedené vo výrokovej časti rozsudku.

6. O nároku na náhradu trov konania súd prvej inštancie rozhodol podľa § 255 ods. 2 CSP a žalovanej priznal ich náhradu podľa pomeru úspechu v rozsahu 99 %, v ktorom bola žalovaná úspešnejšia, nakoľko žalobca bol úspešný len v rozsahu 1 % (rozsudkom mu bola priznaná suma 114,78 Eur, ktorá predstavuje 1 % z požadovanej sumy 11.184,51 Eur). O výške náhrady trov konania súd rozhodne v zmysle § 262 ods. 2 CSP samostatným uznesením, ktoré vydá vyšší súdny úradník, a to po nadobudnutí právoplatnosti tohto rozhodnutia.

7. Opravným uznesením bola následne súdom opravená výroková časť napadnutého rozsudku o náhrade trov konanie, v ktorom pre chybu v počítaní bol pomer úspechu žalovanej opravený v rozsahu 98%.

8. Proti tomuto rozsudku podal prostredníctvom svojho právneho zastúpenia odvolanie žalobca. Vyslovil názor, že vznesená námietka premlčania je nedôvodná, taktiež jej obsah je nesprávny, čomu nasvedčuje obsah zápisnice z pojednávania z 15.12.2016. Žalovaná vznesla námietku nesprávne, čo do časového rozhrania premlčania bezdôvodného obohatenia podľa jej zákonom ustanovenej lítery v zmysle § 107 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Súd prvej inštancie túto skutočnosť svojvoľne napravné v odôvodnení napadnutého rozsudku a konanie súdu prvej inštancie z toho pohľadu nezákonné a svojim spôsobom vážne narušuje rovnosť strán konania - spôsobuje arbitrárnosť rozhodnutia. Ďalšou okolnosťou, ktorou odôvodňuje odvolanie je skutočnosť, že súd prvej inštancie rozhodoval o časti sporu, v ktorej nebol zaplatený súdny poplatok. Tiež považuje za potrebné poukázať na to, že žalovaná vznesla hmotnoprávnu námietku na poslednom pojednávaní, teda po všetkých jej možnostiach sa vyjadriť k relevantným okolnostiam prejednávaneho prípadu. Má preto za to, že takýmto konaním žalovanej nie je možné poskytnúť procesnú ochranu a považovať toto jej konanie za hospodárne a spravodlivé vzhľadom na sudcovskú koncentráciu konania. Namietka tiež hmotnoprávny základ vznesenej námietky, nakoľko jeho plnenie nenapĺňa žiadnu zo skutkových podstát bezdôvodného obohatenia a samotná námietka nie je bližšie špecifikovaná, čo do konkrétnej skutkovej podstaty. Plnil spoločný dlh, ktorý zaväzoval oboch bývalých manželov, preto jeho plnenie nie je možné kvalifikovať tak, ako to namietala žalovaná. Vzhľadom na uplynutie zákonnej doby na vyporiadanie BSM, nemôže táto skutočnosť mať za následok zmenu povahy záväzku tretej osobe voči bývalým manželom. Zmluva bola uzatvorená počas manželstva a z jej obsahu nevyplýva, že by zaväzovala každého z manželov osobitne, preto je zrejme, že bývalí manželia boli zaviazaní spoločne a nerozdielne. V tejto súvislosti poukazuje aj na nedobromyseľnosť žalovanej, ktorá evidentne vedela o svojom záväzku, napriek tomu neposkytla potrebnú súčinnosť, pričom jej ľahostajnosť bola primárnym dôvodom, ktorá ho primäla k plneniu voči veriteľovi. Celé doterajšie konanie žalovanej voči nemu aj ich spoločným záväzkom je príkro v rozpore s dobrými mravmi. Vo vzťahu k ostatným uplatneným nárokom zotrváva na svojej doterajšej právnej argumentácii a vyjadreniach v tomto smere.

9. Žalovaná odvolací návrh nepodala, k doručenému odvolaniu žalobcu sa písomne vyjadrila prostredníctvom právneho zastúpenia, v ktorom vyjadrení poukázala na to, že na pojednávaní dňa

15.12.2016 bolo z jej stany jednoznačne a jasne uvedené, že vznáša námietku premlčania voči nároku žalobcu, ktorý si žalobca uplatňuje v predmetnom súdnom konaní s tým, že táto námietka premlčania sa týka jej dlhu voči žalobcovi, ktorý mal vzniknúť z titulu úhrady žalobcu za poskytnutý úver ako bezdôvodné obohatenie, ktorého zaplata sa žalobca v predmetnom konaní od nej domáha s tým, že na ozrejmienie navyše špecifikovala časový úsek vzniku domnelého dlhu a rovnako moment uplatnenia si práva zo strany žalobcu, aby bolo jednoznačné, že premlčacia doba v tejto súvislosti už uplynula. Námietka premlčania, resp. jej účinné uplatnenie nie je viazané na žiadne prísne formálne náležitosti, jej uplatnenie sa nerealizuje vyplnením akého si štandardizovaného formulára, či v podobe akejsi podrobnej právnej analýzy. Súdna prax len spravidla vyžaduje, aby prejav vôle podávateľa tejto námietky bol dostatočne jednoznačný a určitý. Ide o to, aby zúčastneným stranám, ako dostatočne rozumne uvažujúcim osobám, bolo jasné, voči akému premlčanému nároku túto námietku daná osoba vznáša. Tiež jej nie je vôbec jasné, kde súd svojvoľne napravuje nejaké jej tvrdenia. V tejto súvislosti navyše poukazuje na § 358 CSP, podľa ktorého je neprípustné odvolanie len proti odôvodneniu rozhodnutia, považuje preto takéto tvrdenia za irelevantné a zmatečné. V súvislosti s koncentráciou konania je potrebné poukázať na skutočnosť, že v tejto veci sa konali len dve pojednávania. Prvé pojednanie v tejto veci sa konalo 5.10.2016, bolo otvorené bez prejednávania veci samej s tým, že na podnet súdu boli otvorené mimosúdne rokovania, na základe ktorých sa žalované stany pokúsili o mimosúdne riešenie sporu. Po neúspešnosti týchto rokovaní sa konalo druhé pojednanie, kde po predbežnom právnom posúdení veci zo strany súdu v zmysle § 181 CSP, vzniesla námietku premlčania, a ako je zrejmé aj zo zápisnice z pojednávania zo dňa 15.12.2016, táto námietka bola vznesená ešte pred uznesením, ktorým súd vyhlásil dokazovanie za skončené. V tejto súvislosti je potrebné uviesť aj to, že sám žalobca tesne pred týmto pojednávaním uskutočnil niekoľko podaní zo dňa 1.12.2016, na základe ktorých využíval prostriedky procesného útoku, podával ďalšie skutkové tvrdenia, dokladal dôkazy a dokonca menil petit konania, ktoré súdu došli dňa 5.12.2016 a ona mala možnosť sa s obsahom oboznámiť len 5 dní pred týmto pojednávaním, ktoré sa konalo 15.12.2016. To znamená, že práve na základe aj týchto skutočností vzniesla predmetnú námietku. Ďalej žalobca napáda rozsudok súdu z dôvodu, že súd prvej inštancie rozhodoval o časti sporu, v ktorej nebol zaplatený súdny poplatok. Napadnutý rozsudok teda vyriešil časť sporu, ktorá mala byť riešená až po zaplatení súdneho poplatku, čo sa do dnešného dňa nestalo a z toho dôvodu ho nemožno považovať za zákonný, nakoľko nebola splnená zákonná povinnosť na poskytnutie práva na súdnu ochranu. Na ozrejmienie je nutné poukázať na to, že žalobca podaním zo dňa 1.12.2016 rozšíril žalobcu zo sumy vo výške 7.496,31 Eur na sumu 10.830,45 Eur, čím sám zapríčinil vznik splatnosti súdneho poplatku za takéto rozšírenie žaloby. Aj ak predmetný súdny poplatok nebol zaplatený, je nepochopiteľné, ako mohlo podľa žalobcovho tvrdenia dôjsť na základe tejto skutočnosti k porušeniu ústavného práva na súdnu ochranu žalobcu. Ak nedošlo k zaplateniu súdneho poplatku zo strany žalobcu, dalo by sa teoreticky hovoriť o porušení práva na jej súdnu ochranu, keďže práve ona by mohla byť takýmto konaním súdu poškodená. Napokon podľa § 359 CSP platí, že odvolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané, čo však ona ako jediná týmto poškodená strana nespravila. Navyše vôbec nie je jasné, odkiaľ žalobca nadobudol právne presvedčenie, že napadnutý rozsudok teda vyriešil časť sporu, ktorá mala byť riešená až po zaplatení súdneho poplatku, čo sa do dnešného dňa nestalo, čím potom žalobca implicitne potvrdzuje, že si nespĺnil zákonné povinnosti ohľadom platenia súdnych poplatkov podľa Zákona o súdnych poplatkoch. Navyše v tejto súvislosti odkazuje aj na § 10 ods. 2 Zákona o súdnych poplatkoch, z ktorého vyplýva, že ak došlo k rozšíreniu žaloby, k rozšíreniu návrhu, k podaniu vzájomnej žaloby alebo vzájomného návrhu v tej istej veci po tom, ako začal konať súd vo veci, súdne konanie sa pre nezaplatenie súdneho poplatku zastaviť nemohlo, čo sa vzťahuje potom na daný prípad, keďže žalobca rozširoval svoju žalobu podaním zo dňa 1.12.2016, čo bolo teda po tom, ako súd už začal vo veci samej konať. Má preto za to, že tvrdenia žalobcu obsiahnuté v jeho odvolaní sú rozporuplné, ambivalentné a z hľadiska odvolacieho konania právne irelevantné, preto odvolaciemu súdu navrhuje, aby napadnutý rozsudok potvrdil s tým, že zaviazá žalobcu k povinnosti zaplatiť jej trovy odvolacieho konania.

10. K doručenému vyjadreniu žalovanej k odvolania žalobcu, žalobca zaujal písomné stanovisko, v ktorom poukázal na to, že v zápisnici o pojednávaní zo dňa 15.12.2016 je nesprávne uvedené obdobie, pre ktoré je rozhodné určenie, či je jeho nárok premlčaný alebo nie a v tom spočíva nesprávnosť námietky, ktorá na základe tejto skutočnosti nie je dôvodná. Tiež zdôrazňuje, že žalovaná vzniesla námietku premlčania po neúspešnosti mimosúdnych rokovaní, resp. po oboznámení sa s jeho procesnými návrhmi pred posledným pojednávaním, ale výlučne len po predbežnom právnom posúdení súdom, čo je prinajmenšom úsmevné vzhľadom na žalovanej používané judikáty, súdne rozhodnutia, latinské výrazy a rozsiahlu právnu argumentáciu. Je názoru, že posúdenie premlčania nároku je prvotný

úkon, ktorý treba konfrontovať, či už pri podávaní žaloby alebo vyjadrenia k nej. Vo vzťahu k problematike nezaplatenia súdneho poplatku z § 10 zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch výslovne vyplýva, že súd konanie zastaví, pokiaľ súdny poplatok nebol zaplatený v lehote od doručenia výzvy súdu, čo potom samo o sebe protirečí tvrdeniam žalovanej, keď toho času už zaplatil všetky svoje povinnosti vo vzťahu k súdu, ale v zmysle § 217 ods. 1 CSP pre rozsudok je rozhodujúci stav v čase jeho vyhlásenia, čo teda nič nemení na skutočnosti, že napadnutý rozsudok je chybný. V plnom rozsahu sa pridrižiava svojich ostatných námietok a tvrdení, ktoré tvoria obsah odvolania a taktiež si uplatňuje náhradu trov odvolacieho konania voči žalovanej.

11. Dňa 1. júla 2016 nadobudol účinnosť Civilný sporový poriadok (zákon č. 160/2015 Z. z., ďalej CSP), ktorý nahradil a zrušil do 30.6.2016 účinný zákon č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok (ďalej OSP). Odvolací súd pristupujúci k rozhodovaniu v tejto veci po 1. júli 2016, postupoval na základe prechodného ustanovenia § 470 ods. 1 CSP (podľa ktorého, ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti) už podľa CSP.

12. Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 34 CSP), po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 362 ods. 1 CSP), oprávneným subjektom - stranou, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 359 CSP), proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie, proti ktorému zákon odvolanie pripúšťa (§ 355 ods. 1 CSP), po skonštatovaní, že podané odvolanie má zákonné náležitosti (§ 127 a § 365 CSP) a že odvolateľ použil zákonom prípustné odvolacie dôvody (§ 365 ods. 1 písm. d), f) a h) CSP), preskúmal napadnuté rozhodnutie v medziach daných rozsahom (§ 379 CSP) a dôvodmi odvolania (§ 380 ods. 1 CSP), s prihliadnutím ex offo na prípadné vady týkajúce sa procesných podmienok, ktoré nezistil (§ 380 ods. 2 CSP), súc pritom viazaný skutkovým stavom ako ho zistil súd prvej inštancie bez potreby zopakovať alebo doplniť dokazovanie (§ 383 CSP), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario), keď miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku bolo oznámené na verejnej tabuli a na webovej stránke súdu minimálne 5 dní pred jeho vyhlásením (§ 219 ods. 3 CSP), a dospel k právnomu záveru, že odvolanie žalobcu je čiastočne dôvodné, v dôsledku čoho je nevyhnutné rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej zamietajúcej časti čiastočne potvrdiť a čiastočne zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

13. Predmetom prieskumu odvolacieho súdu, s poukazom na rozsah a predovšetkým dôvody žalobcom podaného odvolania, bolo posúdiť, či súd prvej inštancie postupoval správne a zákonne, ak žalobu o zaplatenie sumy 7.496,31 Eur ako súdom posúdeného nároku na vydanie bezdôvodného obohatenia zamietol, v dôsledku premlčania tohto nároku.

14. V prejednávanej veci sa žalobca ako rozvedený manžel domáha od žalovanej, okrem iného, úhrady polovice splátok úveru, ktorý úver obaja prevzali ako manželia za trvania manželstva od veriteľa Štátneho fondu rozvoja bývania. V danom prípade návrh na vyporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva manželov rozhodnutím súdu v lehote troch rokov od jeho zániku ani jedným z manželov podaný nebol ani nedošlo k jeho vyporiadaniu dohodou; k vyporiadaniu spoločného majetku sporových strán preto došlo na základe nevyvrátiteľnej právnej domnienky v zmysle § 149 ods. 4 Občianskeho zákonníka, podľa ktorej platí, že „Ak do troch rokov od zániku bezpodielového spoluvlastníctva manželov nedošlo k jeho vyporiadaniu dohodou alebo ak bezpodielové spoluvlastníctvo manželov nebolo na návrh podaný do troch rokov od jeho zániku vyporiadané rozhodnutím súdu, platí, pokiaľ ide o hnutelné veci, že sa manželia vyporiadali podľa stavu, v akom každý z nich veci z bezpodielového spoluvlastníctva pre potrebu svoju, svojej rodiny a domácnosti výlučne ako vlastníci užíva. O ostatných hnutelných veciach a o nehnuteľných veciach platí, že sú v podielovom spoluvlastníctve a že podiely oboch spoluvlastníkov sú rovnaké. To isté platí primerane o ostatných majetkových právach, ktoré sú pre manželov spoločné.“. I keď cit. zákonné ustanovenie rieši pozitívno-právnu úpravou iba existujúci majetok, pôvodne patriaci do bezpodielového spoluvlastníctva manželov, v tomto ustanovení sa zákon nezmieňuje o záväzkov manželov, ku ktorým súd v rámci širšieho vyporiadania prihliada, pričom môže ísť o záväzky z právnych úkonov, týkajúcich sa spoločných vecí, z absencie právnej úpravy možno vyvodiť, že ak došlo k úhrade spoločného dlhu len jedným z manželov zo svojho výlučného majetku, nie je vylúčené, aby sa samostatnou žalobou domáhal plnenia voči bývalému bezpodielovému spoluvlastníkovi, vychádzajúc z toho, že i podiely na spoločnom záväzku sú rovnaké. Správnosti uvedeného záveru nasvedčuje aj znenie poslednej vety ustanovenia § 149 ods. 4 Občianskeho zákonníka podľa ktorej „To isté platí primerane o ostatných majetkových právach, ktoré sú pre manželov spoločné.“. Preto ak žalobca plnil veriteľovi zo zmluvy o úvere za situácie, v ktorej podiely na dlhu oboch sporových strán sú rovnaké a to vychádzajúc

z fikcie vyporiadania bezpodielového spoluvlastníctva manželov (§ 149 ods. 4 v spojení s § 511 ods. 2 Občianskeho zákonníka), žalobca je oprávnený domáhať sa od žalovanej náhrady toho, čo splnil veriteľovi nad rámec svojho podielu (§ 511 ods. 3 Občianskeho zákonníka).

15. O nesprávne právne posúdenie veci ide vtedy, ak súd prvej inštancie posúdil vec podľa právnej normy, ktorá na zistený skutkový stav nedopadá, alebo právnu normu, síce správne určenú, nesprávne vyložil alebo na zistený skutkový stav nesprávne aplikoval.

16. Podľa § 451 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka, kto sa na úkor iného bezdôvodne obohatí, musí obohatenie vydať. (ods. 1) Bezdôvodným obohatením je majetkový prospech získaný plnením bez právneho dôvodu, plnením z neplatného právneho úkonu alebo plnením z právneho dôvodu, ktorý odpadol, ako aj majetkový prospech získaný z nepoctivých zdrojov. (ods. 2)

17. Podľa § 511 ods. 1, 2, 3 Občianskeho zákonníka, ak právnym predpisom alebo rozhodnutím súdu je ustanovené alebo účastníkmi dohodnuté alebo ak to vyplýva z povahy plnenia, že viac dlžníkov má tomu istému veriteľovi splniť dlh spoločne a nerozdielne, je veriteľ oprávnený požadovať plnenie od ktoréhokoľvek z nich. Ak dlh splní jeden dlžník, povinnosť ostatných zanikne. (ods. 1) Ak právnym predpisom alebo rozhodnutím súdu nie je ustanovené alebo účastníkmi dohodnuté inak, sú podiely na dlhu všetkých dlžníkov vo vzájomnom pomere rovnaké. Dlžník, proti ktorému bol uplatnený nárok vyšší, než zodpovedá jeho podielu, je povinný bez zbytočného odkladu upovedomiť o tom ostatných dlžníkov a dať im príležitosť, aby uplatnili svoje námietky proti pohľadávke. Môže od nich požadovať, aby dlh podľa podielov na nich pripadajúcich splnili alebo aby ho v tomto rozsahu dlhu inak zbavili. (ods. 2) Ak dlžník v rozsahu uplatneného nároku dlh sám splnil, je oprávnený požadovať náhradu od ostatných podľa ich podielov. Pokiaľ nemôže niektorý z dlžníkov svoj podiel splniť, rozvrhne sa tento podiel rovnakým dielom na všetkých ostatných. (ods. 3)

18. Z právnych úkonov týkajúcich sa spoločných vecí sú oprávnení a povinní obaja manželia spoločne a nerozdielne, čím potom i záväzky, ktoré tvoria spoločný majetok manželov, plnia obaja manželia spoločne a nerozdielne (§ 145 ods. 2 Občianskeho zákonníka). Pri plnení záväzkov patriacich do spoločného majetku manželov majú teda manželia postavenie solidárnych dlžníkov a veriteľ je oprávnený požadovať celé plnenie na od ktoréhokoľvek z nich, z čoho potom vyplýva, že ktorýkoľvek z manželov môže spoločný záväzok splniť sám, čím potom povinnosť druhého manžela voči veriteľovi zanikne (§ 511 ods. 1, veta prvá Občianskeho zákonníka).

19. Z doteraz uvedeného pre pomery posudzovanej právnej veci vyplýva, že aj po vyporiadaní bezpodielového spoluvlastníctva manželov (tu zákonnou fikciou podľa § 149 ods. 4 Občianskeho zákonníka), ktorého predmetom bol aj záväzok manželov voči označenému veriteľovi, zostali obaja manželia solidárnym dlžníkom veriteľa, ktorý bol oprávnený požadovať plnenie od ktoréhokoľvek z nich. Ak bol potom veriteľ uspokojený plnením z majetku žalobcu ako solidárneho dlžníka, jednalo sa o plnenie na základe platného právneho dôvodu, nie o bezdôvodné obohatenie (porovnaj § 451 ods. 2 Občianskeho zákonníka). Logicky nemôže ísť ani o prípad naplnenia skutkovej podstaty bezdôvodného obohatenia podľa § 454 Občianskeho zákonníka (plnením za iného), ktorá predpokladá, že ten, kto plnil inému (poskytol mu plnenie, ktorá má majetkovú hodnotu), túto povinnosť nemal a plnil namiesto toho, kto bol na to plnenie povinný. Aj v posudzovanom prípade teda žalobca plnil veriteľovi dlh vlastný, a to ako jeden zo solidárne zaviazaných dlžníkov.

20. Je teda zrejmé, že právne posúdenie veci súdom prvej inštancie, ktorý kvalifikuje žalobcom uplatnené právo na zaplatenie sumy 7.496,31 Eur ako polovice ním zaplateného dlhu na spoločnom úvere vo výške 14.597,57 Eur, ako právo na vydanie bezdôvodného obohatenia majetku získaného plnením za iného (§ 454 Občianskeho zákonníka), správne nie je, čím potom nie je správny ani ten záver súdu prvej inštancie o premlčaní tohto práva v dvojročnej premlčacej lehote podľa § 107 ods. 1 Občianskeho zákonníka, pri vznosení námietky premlčania žalovanou, podľa žalovanej a súdu prvej inštancie ako práva na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia, odvolanie žalobcu založené na namietaní správnosti vznesenej námietky premlčania, pretože plnenie žalobcu nespĺňa žiadnu zo skutkových podstát bezdôvodného obohatenia a vzhľadom na uplynutie zákonnej doby na vyporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva manželov, nemôže táto skutočnosť mať za následok zmenu povahy záväzku tretej osoby (veriteľa) voči bývalým manželom, zaviazaným spoločne a nerozdielne, je preto opodstatnené.

21. Vzhľadom na konštatované je preto už nadbytočným zaoberať sa ďalšou odvolacou argumentáciou vzťahujúcou sa na konštatované premlčanie nároku žalobcu voči žalovanej na zaplatenie sumy 7.496,31 Eur.

22. Pokiaľ ide o námietku, že súd prvej inštancie rozhodoval o časti sporu, bez zaplatenia súdneho poplatku, odvolací súd odkazuje na znenie § 10 ods. 2 zákona č. 71/1992 Zb., z ktorého možno vyvodiť jedine to, že i pre prípad nezaplatenia súdneho poplatku za rozšírenie žalobného návrhu po začatí konania (daný prípad), súd je povinný vo veci konať aj o tomto návrhu, s tým že poplatníka vyzve na jeho zaplatenie uznesením a pre prípad jeho nezaplatenia sa tento poplatok bude vymáhať.

23. Odvolateľ pritom namietal nesprávnosť rozsudku súdu prvej inštancie v celej jeho zamietajúcej časti, teda nielen vo vzťahu k jeho nároku na zaplatenie časti spoločného dlhu, ktorý plnil veriteľovi nad rámec svojho podielu. V ostatnej zamietajúcej časti ohľadne nároku na zaplatenie poplatkov za komunálny odpad, ako i zaplatenia polovice nákladov (poplatkov a úrokov), ktoré mu vznikli v súvislosti s čerpaním jeho samostatného úveru na zabezpečenie si finančných prostriedkov na splatenie spoločného úveru bývalých manželov žalobca v odvolaní len všeobecne odkazuje na svoju doterajšiu argumentáciu a vyjadrenia v tomto smere, s ktorou sa ale súd prvej inštancie vysporiadal v ods. 35 a 36 odôvodnenia napadnutého rozsudku, ktorá argumentácia žalobcom v jeho odvolaní spochybnená a ani vyvracaná nebola. Z uvedeného je potom možné vyvodiť len to, že pokiaľ žalobca nekonkretizoval v čom vidí nesprávnosť súdneho rozhodnutia vo vzťahu k uvedeným nárokom a keďže odvolací súd je viazaný nielen rozsahom odvolania ale aj jeho dôvodmi, jeho odvolanie je v uvedenej časti len formálne, bez možnosti zaujatia odvolacím súdom jeho stanoviska k nemu a tým bez možnosti jeho prieskumu.

24. Odvolací súd nemohol ponechať bez povšimnutia vysporiadanie sa súdom prvej inštancie s obranou žalovanej založenej na tvrdení vzájomnej pohľadávky voči žalobcovi, ktorá má predstavovať žiadanú náhradu za užívanie spoločnej nehnuteľnosti aj v časti spoluvlastníckeho podielu žalovanej výlučne žalobcom. Súd prvej inštancie neprihliadnutie k tejto námietke odôvodnil tým, že „....započítať možno len pohľadávky, ktoré sú v čase ich stretnutia splatné. V danom prípade nemožno považovať nárok žalovanej v zmysle § 137 Občianskeho zákonníka na náhradu za užívanie nehnuteľnosti aj v časti spoluvlastníckeho podielu žalovanej výlučne žalobcom za preukázaný a teda splatný (žalovaná žalobcu vyzvala na plnenie - č.l. 95, 96 spisu). Bolo by predmetom samostatného konania preukázanie dôvodnosti takéhoto nároku už i vzhľadom na skutočnosť, že žalobca žalovanej v užívaní nehnuteľnosti nebránil.“. Z takto všeobecne a stroho formulovaného zdôvodnenia, ani v spojení s predchádzajúcou jeho časťou, nie je pritom možné jednoznačne zistiť, z čoho súd v rámci právneho posúdenia vychádzal, pri konštatovaní, že pokiaľ nárok žalovanej nie je preukázaný, nie je splatným, ani z čoho vyvodzuje potrebu v samostatnom konaní preukazovať dôvodnosť takéhoto nároku a či uplatnenie si vzájomnej pohľadávky v predmetnom konaní považoval za námietku započítania a či boli na započítanie splnené zákonné podmienky. Súd tým dostatočne presvedčivo nevysvetlil svoje úsudky.

25. Započítanie (§ 580 Občianskeho zákonníka) je pritom splatenie pohľadávky vzájomným zúčtovaním a jeho hlavným účelom je teda vylúčenie platenia a tým spôsob zániku záväzku porovnateľný s jeho splnením. Pohľadávka nezaniká len samotnou existenciou vzájomnej pohľadávky bez ďalšieho, ale až na základe prejavu vôle oboch strán alebo aspoň jednej z nich, vzájomné nároky kompenzačne vyrovnáť. To znamená, že práva úprava započítania umožňuje započítanie aj jednostranným právnym úkonom bez súhlasu (teda aj proti vôli) druhej strany. Podmienkou jednostranného započítania je uskutočnenie adresného prejavu smerujúceho k započítaniu, vzájomnosť pohľadávok, plnenie rovnakého druhu, pravosť pohľadávky a ich vzájomné krytie, splatnosť a neexistencia zákonného zákazu, s ktorými predpokladmi jednostranného započítania vo vzťahu k vnesenej započítacej námietke žalovanou je potrebné sa súdom prvej inštancie dôsledne zaoberať a zároveň ich vysvetliť, keďže započítanie je možné uskutočniť aj v priebehu sporového konania.

26. Podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

27. Podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch.

28. Podľa judikatúry Ústavného súdu Slovenskej republiky ak súd koná vo veci uplatnenia práva osoby určenej v čl. 46 ods. 1 ústavy inak ako v rozsahu a spôsobom predpísaným zákonom, porušuje ústavou zaručené právo na súdnu ochranu (I. ÚS 4/1994).

29. Vady konania vymedzené v § 389 ods. 1 písm. a) až d) CSP sú porušením základného práva strany sporu (účastníka súdneho konania) na spravodlivý proces, toto právo zaručujú v podmienkach právneho poriadku Slovenskej republiky okrem zákonov aj cit. čl. 46 a nasl. Ústavy Slovenskej republiky a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Podľa judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva (napr. Ruiz Torija c/a Španielsko z 9. decembra 1994, séria A, č. 303-A), Komisie (napr. stanovisko vo veci E.R.T. c/a Španielsko z roku 1993, sťažnosť č. 18390/91) a Ústavného súdu Slovenskej republiky (nález sp. zn. I. ÚS 226/03), treba za porušenie práva na spravodlivé súdne konanie považovať aj nedostatok riadneho a vyčerpávajúceho odôvodnenia súdneho rozhodnutia.

30. Podľa § 220 ods. 2 CSP v odôvodnení rozsudku súd uvedie, čoho sa žalobca domáhal, aké skutočnosti tvrdil, aké dôkazy označil, aké prostriedky procesného útoku použil, ako sa vo veci vyjadril žalovaný a aké prostriedky procesnej obrany použil. Súd jasne a výstižne vysvetlí, ako posúdil podstatné skutkové tvrdenia a právne argumenty strán, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, ktoré dôkazy vykonal, z ktorých dôkazov vychádzal a ako ich vyhodnotil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil, prípadne odkáže na ustálenú rozhodovaciu prax. Súd dbá, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé. Podľa odseku 3, ak sa súd odkloní od ustálenej rozhodovacej praxe, odôvodnenie rozsudku obsahuje aj dôkladné odôvodnenie tohto odklonu.

31. Odôvodnenie rozsudku súdu a primerane i uznesenia (§ 234 ods. 2 CSP) musí mať náležitosti uvedené v § 220 ods. 2 CSP. Súd sa v odôvodnení svojho rozhodnutia musí vyporiadať so všetkými rozhodujúcimi skutočnosťami a jeho myšlienkový postup musí byť v odôvodnení dostatočne vysvetlený nielen s poukazom na výsledky vykonaného dokazovania a zistené rozhodujúce skutočnosti, ale tiež s poukazom na ním prijaté právne závery. V odôvodnení rozhodnutia musí súd spôsobom logicky kompaktným a bez rozporov a vnútorných protirečení vysvetliť, k akým skutkovým zisteniam dospel, ktorú právnu normu a z akých dôvodov aplikoval a ako ju interpretoval. Účelom odôvodnenia je logicky, vnútorne kompaktné a neprotirečivo vysvetliť postup súdu a dôvody jeho rozhodnutia. Ak rozhodnutie súdu neobsahuje náležitosti uvedené v § 220 ods. 2 CSP, je nepreskúmateľné.

32. Pretože povinnosť súdu riadne odôvodniť rozhodnutie je odrazom práva strany na dostatočné a presvedčivé odôvodnenie spôsobu rozhodnutia súdu, ktoré sa vyporiada i so špecifickými námietkami strany; porušením uvedeného práva strany a povinnosti súdu sa strane sporu (okrem upretia práva dozvedieť sa o príčinách rozhodnutia práve zvoleným spôsobom) odníma možnosť náležite skutkovo aj právne argumentovať proti rozhodnutiu súdu (v rovine polemiky i s jeho dôvodmi) v rámci využitia prípadne riadnych alebo mimoriadnych opravných prostriedkov.

33. Ak potom nedostatok riadneho odôvodnenia súdneho rozhodnutia je porušením práva na spravodlivé súdne konanie, táto vada zakladá dôvodnosť podaného odvolania podľa § 365 ods. 1 písm. b) CSP v závislosti od miery znemožnenia stranám realizovať ich právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia.

34. Nepreskúmateľnosť, či arbitrárnosť súdneho rozhodnutia musí byť napravená, pretože bráni jeho vecnému preskúmaniu; konvalidácia tohto nedostatku súdom vyššieho stupňa neprichádza z logických a systematických dôvodov do úvahy (tiež pre zachovanie princípu dvojinstančnosti). Tomu zodpovedá aj znenie ust. § 388 CSP, ktoré odvolaciemu súdu umožňuje zmeniť rozhodnutie súdu prvej inštancie len za predpokladu, že nie sú splnené podmienky na jeho potvrdenie, ani na jeho zrušenie. Pokiaľ teda existujú dôvody pre zrušenie rozhodnutia, čo zároveň vylučuje, aby mohlo byť rozhodnutie potvrdené, nemožno ho ani zmeniť (viď rozhodnutie NS SR 7Cdo 157/2011).

35. Pretože v zmysle uvedeného, súd prvej inštancie vec nesprávne právne posúdil, v dôsledku čoho ani nevykonal dostatočné dokazovanie na zistenie skutočností významných pre rozhodnutie vo veci samej, ktoré dokazovane vzhľadom na jeho potrebný rozsah nie je hospodárne dopĺňať v konaní pred odvolacím súdom a zároveň tiež došlo nesprávnym procesným postupom súdu prvej inštancie (čiastočným neodôvodnením rozhodnutia v súlade so zákonnými požiadavkami - pozri ods. 23 a 24)) k znemožneniu stranám realizovať ich procesné právo na vysvetlenie dôvodov rozhodnutia v takej miere,

že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v jeho zamietajúcej časti v spojení s opravným uznesením o uloženie povinnosti žalovanej zaplatiť žalobcovi 7.496,31 Eur a v časti o náhrade trov konania (osobitnými odvolacími dôvodmi nenapadnutého), s poukazom na uvedenú argumentáciu, s použitím § 389 ods. 1 písm. b) a čiastočne i c) CSP zrušil a podľa § 391 ods. 1 CSP vec vrátil súdu prvej inštancie v tejto časti na ďalšie konanie a nové rozhodnutie a v ostatnej zamietajúcej časti rozsudok súdu prvej inštancie s použitím § 387 ods. 1 CSP ako vecne správny potvrdil.

36. Povinnosťou súdu prvej inštancie, bude riadne v súlade s procesnou normou vykonať všetky navrhnuté a pre vec relevantné dôkazy, skutkový stav následne opätovne komplexne vyhodnotiť, na zistený skutkový stav aplikovať všetky náležité hmotnoprávne ustanovenia, pričom je potrebné ex offo vyriešiť ako predbežnú otázku, či došlo k účinnému započítaniu žalobou uplatnenej pohľadávky, ktorú uplatnila žalovaná v priebehu konania, následne vo veci opätovne rozhodnúť, pričom rozhodnutie je nevyhnutné náležite, v súlade s § 220 ods. 2, 3, 4 CSP odôvodniť. V novom rozhodnutí rozhodne súd prvej inštancie opätovne o náhrade trov včítane náhrady trov tohto odvolacieho konania (§ 396 ods. 3 CSP).

37. Senát krajského súdu toto rozhodnutie prijal pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je podľa § 421 CSP prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvom pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP).

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 CSP).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 426 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie,

lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1).

Povinnosť podľa ods. 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prevej inštancie alebo pred odvolacím súdom (§ 433 CSP).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 CSP).

V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (§ 435 CSP).